



DET KONGELIGE  
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3734-

11. desember 2020

## **Omgjøring av departementets klageavgjørelse av 23. november 2020 - endring av lisensfellingsområdet utenfor ulvesonen i region 4 og 5**

Vi viser til departementets klageavgjørelse 23. november 2020 om kvote og område for lisensfelling utenfor ulvesonen i region 4 og 5.

**Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket av 23. november 2020 om lisensfelling utenfor ulvesonen i region 4 og 5 i 2020/2021 når det gjelder området for lisensfelling, slik at avgrensningen av fellingsområdet i Rendalen og Stor-Elvdal kommuner oppheves. Opphevingen trer i kraft fra det tidspunktet ulvene i Deisjøreviret er flyttet, og tidligst 15. desember. Departementet viser til departementets beslutning 11. desember 2020 om forvaltningsmerking og flytting av ulvene i Deisjøreviret.**

**Det kan ikke drives lisensfelling i det aktuelle området før:**

- **begge ulvene i Deisjøreviret er flyttet, og**
- **lisensjeger har fått bekreftelse fra Fylkesmannen om at området er åpnet for lisensfelling.**

### **Bakgrunn**

Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet 28. august 2020 vedtak om kvote og område for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen i de to regionene for 2020/2021. Rovviltforskriften § 10 omhandler rovviltnemndenes mulighet til å vedta kvote for lisensfelling av blant annet ulv. Det følger av § 10 sjuende ledd at:

*"Vedtaket etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt,*

Postadresse  
Postboks 8013 Dep  
0030 Oslo  
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse  
Kongens gate 20  
www.kld.dep.no

Telefon\*  
22 24 90 90  
Org.nr.  
972 417 882

Avdeling  
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler  
Maline Salicath  
Gordner  
22 24 60 72

*samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6."*

I vedtaket av 28. august vedtok nemndene å unnta et område i fra fellingsområdet "[...] for å hindre uttak av genetisk verdifull hann i Deisjøreviret, og samtidig uttak av lederdyr i flokken før eventuelle valper i reviret kan klare seg selv".

I klagevedtaket av 23. november 2020 opprettholdt Klima- og miljødepartementet rovviltnemndenes vedtak når det gjelder avgrensningen av lisensfellingsområdet utenfor ulvesonen i region 4 og 5. Departementet skrev følgende om lisensfellingsområdet:

*"5.7 Avgrensning av lisensfellingsområdet*

*Deisjøreviret ligger delvis utenfor ulvesonen. I tråd med rovviltnemndenes vedtak, og av hensyn til at det ikke skal bli felt ulv i Deisjøreviret, åpnes det for lisensfelling utenfor ulvesonen i region 4 og 5 med følgende avgrensning:*

- *Den delen av Viken fylke som utgjorde Akershus fylke og som ligger utenfor ulvesonen, samt Jevnaker og Lunner kommuner og de delene av Asker kommune som utgjorde Hurum og Røyken kommuner*
- *Den delen av Innlandet fylke som utgjorde Hedmark fylke og som ligger utenfor ulvesonen, med unntak for et nærmere avgrenset område for å hindre at det blir felt dyr fra Deisjøreviret. Området som er unntatt fra lisensfelling omfatter: De delene av Stor-Elvdal og Rendalen kommuner som ligger øst for Glomma og sør for en rett linje fra der Rv 3 krysser Glomma nord for Atna til der Rv 30 møter Rv 217 ved Åkrestrømmen, videre sør for Rv 217 fra Åkrestrømmen til kommunegrensa mot Engerdal kommune.*

*Rovviltnemndene har vedtatt en slik avgrensning for å hindre uttak av genetisk verdifull hann i Deisjøreviret, og samtidig uttak av lederdyr i flokken før eventuelle valper i reviret kan klare seg selv. Departementet er enig i denne vurderingen."*

Stortinget fattet 7. desember 2020 blant annet følgende vedtak:

*"Vedtaket 203*

*Stortinget ber regjeringen stoppe enhver utvidelse av ulvesonen, herunder midlertidig utvidelse. Med midlertidig utvidelse forstås vernesoner/buffersoner som verner et avgrenset område i beiteprioritert område utenfor ulvesonen der det vanligvis kan utøves lisensfelling. Eksisterende utvidelse av sonen oppheves fra og med 15. desember 2020."*

## **Klima- og miljødepartementets vurdering**

### Grunnlaget for omgjøring

Det følger av forvaltningsloven § 35 at et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget, blant annet dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket

retter seg mot eller direkte tilgodeser. En eventuell endring av departementets vedtak av 23. november når det gjelder området for lisensfelling, er ikke til skade for noen privat part. Departementet vurderer derfor at det er adgang til å omgjøre vedtaket, jf. § 35 første ledd bokstav a.

Departementet vil følge opp Stortingets vedtak nr. 203 fra 7. desember 2020 ved å oppheve avgrensningen av lisensfellingsområdet utenfor ulvesonen i region 4 og 5. Det er en forutsetning for endringen at vilkårene i naturmangfoldloven og roviltforskriften er oppfylt for lisensfelling i dette området.

#### Vurdering av naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 18 er uttak av ulv kun tillatt når det skjer for visse nærmere bestemte formål, uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. De lovlige formålene omfatter blant annet å avverge skade på blant annet husdyr og tamrein, jf. § 18 første ledd bokstav b, og ivaretagelse av offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. bokstav c.

Etter departementets syn er det ikke hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b eller c for å åpne for lisensfelling i det aktuelle området med mindre ulvene i Deisjøreviret flyttes. Skadeomfanget knyttet til ulvene i Deisjøreviret i nåværende situasjon er begrenset. Reviret er etablert i et område der det ikke er samisk tamrein og det ikke slippes sau fritt på utmarksbeite. Fremtidig skadepotensial knyttet til ulvene vurderes derfor også som begrenset. Det vil derfor ikke være hjemmel i nml. § 18 første ledd bokstav b for lisensfelling av disse ulvene. Departementet kan heller ikke se at det vil være hjemmel for lisensfelling av et revirmarkerende par, som inkluderer en genetisk verdifull ulv, etter en interesseavveining opp mot andre offentlige interesser av vesentlig betydning etter nml. § 18 første ledd bokstav c.

Departementet viser til departementets beslutning 11. desember 2020 om forvaltningsmerking og flytting av ulvene i Deisjøreviret. Når flytting av ulvene er gjennomført, vil det ikke lenger være revirmarkerende eller genetisk verdifull ulv, som forvaltningen er kjent med, utenfor ulvesonen i region 4 og 5. For streifulv som måtte befinne seg i området, er det etter departementets vurdering rettslig grunnlag for å tillate lisensfelling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Departementet viser til vurderingene i vedtaket av 23. november 2020, der det departementet skriver:

*"Streifulv har en uforutsigbar områdebruk og stor vandringskapasitet, og kan komme i konflikt med beiteinteresser. Slike ulver innebærer en risiko for omfattende skader på beitedyr. Departementet viser til forskningen fra SKANDULV som er nevnt over, og at Miljødirektoratet i sin faglige tilrådning uttaler at påviste skader forårsaket av ulv utenfor ulvesonen i stor grad er forårsaket av enslige ulver på vandring. På bakgrunn av dette finner departementet at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b er oppfylt for områdene utenfor ulvesonen i tidligere Akershus og Hedmark fylker i sin helhet for streifulver. "*

For streifulv i disse områdene anser departementet at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn lisensfelling. Departementet legger også til grunn at en kvote på inntil 12 streifulv utenfor ulvesonen i region 4 og 5 ikke vil true bestandens overlevelse. For den nærmere begrunnelsen vises det til vedtaket av 23. november 2020.

Departementet vil i tillegg nevne, i tilknytning til vurderingen om at uttaket av 12 streifulv ikke truer bestandens overlevelse, at Rovdata opplyser 11. desember 2020 at det er registrert DNA fra en årssvalp i Boksjøreviret. Dette innebærer at den såkalte Tiveden-tispa har tatt det siste steget i "5. trinns"-trappen omtalt i Miljødirektoratets faglige vurdering av 9. desember 2020.

På bakgrunn av vurderingene over vedtar departementet at avgrensningen av lisensfellingsområdet utenfor ulvesonen i region 4 og 5 oppheves fra det tidspunktet Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn har flyttet ulvene i Deisjøreviret (individ med ID V862 og V642), og tidligst 15. desember.

Det vil si at lisensfellingsområdet i region 4 og 5 utenfor ulvesonen får følgende avgrensning etter at ulvene er flyttet:

- Den delen av Viken fylke som utgjorde Akershus fylke og som ligger utenfor ulvesonen, samt Jevnaker og Lunner kommuner og de delene av Asker kommune som utgjorde Hurum og Røyken kommuner
- Den delen av Innlandet fylke som utgjorde Hedmark fylke og som ligger utenfor ulvesonen.

Etter at ulvene er flyttet kan det kun drives lisensfelling i det aktuelle området i Innlandet fylke (de delene av Stor-Elvdal og Rendalen kommuner som ligger øst for Glomma og sør for en rett linje fra der Rv 3 krysser Glomma nord for Atna til der Rv 30 møter Rv 217 ved Åkrestrømmen, videre sør for Rv 217 fra Åkrestrømmen til kommunegrensa mot Engerdal kommune) når lisensjeger har hatt fått bekreftelse fra Fylkesmannen om at området er åpnet for lisensfelling.

Departementet understreker at vedtaket av 23. november 2020 er uendret når det gjelder kvoten for lisensfelling på inntil 12 streifulv utenfor ulvesonen i region 4 og 5.

I vedtaket av 23. november 2020 ble myndigheten til å beslutte eventuell stans i lisensfelling i region 4 og 5 for å forhindre felling av genetisk verdifulle ulver delegert til fylkesmennene. Departementet understreker at fylkesmennene fortsatt har denne myndigheten.

Prinsippene i nml. §§ 8-10 og § 12 er lagt til grunn som retningslinjer i denne avgjørelsen, jf. nml § 7. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Når det gjelder kravet til kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 mener departementet at kravene til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt og at saken er tilstrekkelig utredet. Førre-var-prinsippet er

derfor tillagt mindre vekt, jf. nml. § 9. Prinsippet i nml. § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver anses ikke som relevant i saken.

### **Konklusjon**

Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket av 23. november 2020 om lisensfelling utenfor ulvesonen i region 4 og 5 i 2020/2021 når det gjelder området for lisensfelling, slik at avgrensningen av fellingsområdet i Rendalen og Stor-Elvdal kommuner oppheves. Opphevingen trer i kraft fra det tidspunktet ulvene i Deisjøreviret er flyttet, og tidligst 15. desember. Departementet viser til departementets beslutning 11. desember 2020 om forvaltningsmerking og flytting av ulvene i Deisjøreviret.

Det kan ikke drives lisensfelling i det aktuelle området før:

- begge ulvene i Deisjøreviret er flyttet, og
- lisensjeger har fått bekreftelse fra Fylkesmannen om at området er åpnet for lisensfelling.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)  
avdelingsdirektør

Maline Salicath Gordner  
førstekonsulent

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Kopi

Fylkesmannen i Innlandet  
Fylkesmannen i Oslo og Viken  
Miljødirektoratet  
Rovviltnemnda i region 4  
Rovviltnemnda i region 5

Adresseliste

Naturvernforbundet	Mariboegate 8	0183	OSLO
NOAH for dyrs rettigheter	Dronningensgate 13	0152	OSLO